

Přírodopis – 7.třída

- zadaný text přepsat do sešitu a naučit

Rozšiřování plodů a semen

Možná jste někdy viděli břízku rostoucí na střeše nebo na zdi chátrající stavby nebo keřík bezu černého na okraji chodníku či v plotě. Jak se rostliny na taková stanoviště dostaly?

Plody a semena jsou potravou živočichů, kteří tak přispívají k jejich rozšiřování. Některé plody nebo semena mají na povrchu zvláštní **zařízení**, která jejich rozšiřování po okolí usnadňují. Jsou to například blanitá **křídla**, **chmýr**, **háčky**, **lepkavé výrůstky**. Podle toho, jak jsou plody a semena utvářeny, dochází k jejich rozšiřování (živočichy, větrem, vodou). Kdyby se semena dostala jen do nejbližšího okolí mateřské rostliny, vyklíčené semenáčky by si při růstu vzájemně ubíraly živiny a světlo a nestačil by jim ani prostor.

Jak k rozšiřování přispívají živočichové?

Na **srstí savců** se zachycují semena a plody s háčky (lopuch plstnatý, obr. 38, kuklík městský, svízel přítula). **Ptáci** rozšiřují semena, která jsou v **dužnatých plodech**. Těmito plody se někteří ptáci živí. Semena však mají pevné osemení, které se v jejich trávicím ústrojí nenaruší. Společně s **trusem ptáků** semena odcházejí z ptačích těl. Tak se rozšiřují například semena jeřábu, bezu černého, dříšťálu, kaliny, hlohu a ptačího zobu.

Některí **živočichové** si dělají z plodů rostlin **zásoby** na zimu a plody **zahrabávají do půdy**. Část plodů, které v zimě nenajdou, na jaře vyklíčí. (Myšice lesní zahrabává žaludy, veverka lískové oříšky.)

Větrem jsou rozšiřovány plody a semena těch rostlinných druhů, které mají ochmýřené plody (pampeliška, pcháč), blanitá křídla (javor, jasan, habr a další) nebo ochmýřená semena (vrbka úzkolistá, vrby a topoly).

Vodou se rozšiřují semena vodních rostlin a rostlin rostoucích na březích vod (olše, blatouch, leknín).

Někdy se rozšiřují nejen semena rostlin, ale i **celé plody**. Tak je tomu u jednosemenných plodů, jako jsou **nažky** a **obilky**.